

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG.

BUREAU EN REDACTIE:

BRUGGELAÏ COLLEN
— (Naam. Maatsch.) —
HOEK DER BEEGHENENWAL
(Stoenderpoort),
TONGEREN

Postboks rekening n. 24866.
Telefoon 12

Abonnementprijs: fr. 15.00 per jaar.
Vooraf betaald.
50 postbussen het nummer.

Alle toezendingen van geld, kranten en aankondigingen, moeten fransjes gekregen worden om den uitgever.

AANKONDIGINGEN.

Prijs per regel ..... fr. 1.00
Wisselen Adverteerders in Provincie
maatsch. .... fr. 2.00
Vormbaten en doodsberichten ..... fr. 3.00

Kleine Aankondigingen:

Van 1 tot 4 regels ..... fr. 3.50
Een regel meer ..... fr. 0.75
Voor meer dan één inlassching, prijs
volgens afspraak.

Alle aankondigingen en mededeelingen
moeten ons toekomen voor Donderdag
middag.

Gemeentekiezing van 9 October

STEMT VOOR DE KATHOLIEKEN DER LIJST N° 1

- DE HEEREN:**
- GEORGES MEYERS, senator, nittredend gemeenteraadslid.**
  - ARNOULD DE SCHAETZEN, bankier, nittredend gemeenteraadslid.**
  - AUGUSTE VAN ORMELINGEN, notaris, nittredend gemeenteraadslid.**
  - CONSTANT STEVENS, handelaar, nittredend gemeenteraadslid.**
  - RENÉ DELVIGNE, notaris.**
  - EDWARD VAN EYLEN, handelaar.**
  - JEAN INDEKEU, advocaat, Oud-strijder.**
  - JULES RIGO, handelaar.**
  - WILLEM SENGERS, Eere-Hoofdopziener.**
  - LUDOVIC ULRICH, advocaat.**
  - ARMAND DEMEURE, handelaar.**
  - PIERRE THYSEN, handelaar.**
  - JACQUES DE VOCHT, advocaat.**

Vooraf niet panacheeren, dat is het wachtwoord voor ieder katholiek!

NAAR DE GEMEENTEVERKIEZINGEN

De gemeenteverkiezingen staan voor de deur. Binnen acht dagen is 't afgelopen. De kandidaten zijn gerangschikt, 't eenen zijn kontent, 't andere niet. Dat is al 't zo. Die een duw gekregen hebben kijken zwart, die wel gevaren hebben steken den buik wat verder uit.

Eenigen kunnen nu de spreuk overwegen: « Vertrouw niet te veel op hoogte beschermt. De boom, die u eerst tegen den regen beschut, kan u later overgieten met plassen ».

Dat gezegd zijnde, mogen wij er bijvoegen: die aan den kop staan wijven in de handen, ze zijn den slag zeker, maar... ze laden zich vele verantwoordelijkheden op den hals; ze moeten de leiding geven en naar de middelen zoeken om de lijst naar de triomf op te werken.

Die in 't midden staan, stellen zich met voorzichtigheid op den uitkijk, wachten naar de bevelen van boven, verwachten 't ordewoord dat methode en politiek doorzocht moet behelzen; ze zullen onder de verantwoordelijkheid niet bezwijken, alhoewel zij ook moeten duwen en stuiken.

Bindelijk, die op de laatste plaatsen aandrifven, zijn getrokken van ook eens in den politieke omnibus te zitten: voor velen is 't een probatie en men weet niet hoe een schele koele een aap vangt.

Daarmee zijn de politieke helden of slachtoffers in 't gedrang. Hoe zullen zij onthaald worden door de openbare opinie en door de gazetten? 't Doud' of liever die de hernieuwing van hun mandaat betrekken, zullen te verantwoorden hebben voor 't verleden; ze zullen moeten op den keper beschouwd worden: 't zal een algemeen revu van kerfstokken zijn.

Velen wenschen de kiezing naar de werkelijkheid, en nochtans is het het eenigste middel om klaar te in den toestand te brengen — voor zooveel men mag zeggen dat de tegenwoordige politiek ooit ergens klaar gebracht heeft.

In 't Aardsch Paradijs was er noch politiek, noch kiezing en nochtans heeft Adam, die 't zijn eigen meester was, maar die 't oecase niet had zijne vrouw te kiezen, de slechte kant verkozen; had Eva naar 't serpent en Adam naar Eva niet geluisterd, in plaats van dien vervloekten appel had hij wel een ander fruit gekozen. Maar in dien tijd waren er noch meetingen om de menschen te overtuigen, noch gazetten om ze te leren.

Met 't aangroei van de wereld met 't opbloeien van 't gemeenschappelijk leven, met de noodzakelijkheid van meesters te bezitten, heeft men moeten de verkiezingen in 't werk stellen. In dien tijd was het 't klein getal dat koos, maar, daar iedereen zijn recht wil doen gelden, is men er toch moeten toekomen aan al die sedert 21 jaar hunnen kop boven de wereld steken, het waerrecht te vergunnen. Mannen en vrouwen, al die beenen van drie maal zeven hebben, willen meedoen. Maar de mans die

Er is nu reeds van alles geprobeerd geweest; men heeft binst vier jaar slag om singer gevochten, men heeft vredestraktaten opgesteld, al de verstandigste koppen van de wereld zijn te Genève samengekomen om te onderzoeken, te bespreken en ook goed te eten en te drinken, en wij zijn zoo ver als te voren; ter contrarie, 't verslecht alle dagen, met 't ongelukkig gevolg dat de kleinste gemeente, 't geringste huisezin, de eenvoudigste mensch er onder lijdt.

En nochtans moet elkem meehelpen om de verbetering op te zoeken, elk in zijnen kring, in zijne gemeente... 't Is wat de menschen zullen vragen aan de kandidaten, aan de partijen en iedereen, elke partij zal daar toch moeten op antwoorden.

De menschen, of liever de kiezers, willen voor hebben voor hun geld. Die ze vertegenwoordigen moeten kunnen spreken, redeneeren, stemmen en soms haar op hun tanden hebben.

Werkloosheid

Niemand ontkent dat er werkloosvergoeding noodig is in tijden van krisis; de werklozen moeten toch kunnen leven, maar de werkloosheidsloosheit is 't hu'aardij, als ze verleend wordt aan heelen, die niet moet en goeden wil, kunnen werk vinden.

Een zeer ernstig niveraar uit Vlaanderen schrijft als « La Libre Belgique »:

« De krisis dwong mij eenige werklozen af te danken. Er is betersz gekomen en ik heb deze werklozen wederom willen werk geven. En wat hebben ze mij geantwoord? De eerste, een man van zekeren cudord, zegde mij: « Ik heb twee zonen die werken, een derde trokt werkloosengeld; solert dat ik werkloos ben, trak ik er ook; dat is mij genoeg; 'k zal later zien ».

Een tweede antwoordde mij: « Ik en mijn vrouw houden een groensel winkel open. Als ik van het gemeenteluis terugkeer, kour ik met groensel, dat mij een schoone winst opbrengt. Ik heb er ook belang bij opnieuw bij u te komen arbeiden, daar ik zoo mijn werkloosengeld zou kwijt zijn en de opbrengst van mijn leuren ».

Een derde verklaarde: « Ik heb wat land te bewerken en een oost binnen te doen. Als ik te 9 ure naar het gemeenteluis ga, ben ik te 10 u terug, en ik kan voort thus werken. 'k Zal later zien als er op 't veld geen werk meer is ».

Een ander redeneerde als volgt « De index zakt en ge hebt de loonen verminderd. De werkloosvergoeding 'ntegendeel vermindert niet. Als ik mij thuis wat bezig houd, kan ik meer verdienen met werkloos te zijn dan met te werken ».

(Deze laatste is getrouwd en vader van familie). Kortom om 8 gemaakpleerde werklozen zijn er vijf die wegeren het werk te hernemen. Er is hier sprake van een werkmans bevolking, die altijd gaarne werkte tot op het ogenblik dat zij de zoetheit der werkloosvergoeding geproefd had.

Zeklar schandige misbruiken die door het Nationaal Krisisfonds moeten onderzocht worden. Het is er maar sprake van vijf, maar er zijn er elders honderden, die hetzelfde schreeuwend bedroeg leden.

Ministerraad

DE BOTERKWEESTIE. — DE WERKLOOSHEID. — DE GESTRAFTE AMBTENAARS.

Meer boterlover.

De ministers hebben Maandag namiddag hunne wekelijksche raadvorgadering gehouden.

Het eerste vraagstuk betrof het onderzoek van de boterkweste. Men weet dat de contingentenmaatregelen den boterprijs hebben opgedreven, in sommige plaatsen tot 30 fr. den kilo. In den laatste ministerraad had de regering den heer Van Dievoet, minister van Landbouw, opdracht gegeven een onderzoek in te stellen over de oorzaken van dezen opslag en over de maatregelen om terug afslag te bekomen.

Nu heeft de Raad beslist dat er maatregelen zullen worden uitgevaardigd, teneinde aan de werking van de contingentering meer lenigheid te geven. De voor de maand October en voor de wintermaanden tot den invoer toegelaten hoeveelheden zullen worden verhoogd, teneinde de noodwendigheden van het verbruik ten volle te bevredigen.

Het huidige contingent van de ingevoerde vreedme boter zal mogen verhoogd worden met 25 per cent.

De werklozensteun.

De Minister van Nijverheid, Arbeid en Maatschappelijke Voorzorg zette het gransche vraagstuk der werkloosheid uiteen. Hij verklaarde, vooreerst, dat het hem voor de eerste maal gegund is, een vermindering der werkloosheid voor het geheel der nijverheden, en meer inzonderheid voor de textielnijverheid, aan te konigen.

Wat het vraagstuk van den werkloossteun betreft, handhaafde de Regeering hare beslissing, geenerlei verandering toe te brengen aan de vergoedingen welke thans door het Nationaal Krisisfonds verleend worden en doeltreffende maatregelen tegen de misbruiken te treffen.

Het doeltreffendste middel om deze mis-

bruiken te weren is de afkondiging van het Koninklijk Besluit betreffende den staat van behoefte. Wanneer zal dit besluit nu eindelijk verschijnen? Men wacht er op sedert 1927!

De gestrafte ambtenaars.

De Raad stelde zich akkoord over de algemeene regelen welke moeten getroffen worden ten opzichte van zekere Staatsaangen en die het voorwerp van tuchtstraffen uitmaakten, naar aanleiding van hunne houding tijdens de Duitsche bezetting. De Raad benoemde een door ambtenaars samengestelde commissie, die verslag zal uitbrengen over de aanvragen tot herziening welke zullen ingeleid worden binnen den termijn van een maand, te rekenen vanaf de bekendmaking van een desbetreffend boeicht in het Staatsblad.

BUITENLAND

FRANKRIJK.

Kind versmaakt bij het eten van een stuk wortel. — Op de wijk Tries, te Wasquehal, Fransch-Noorden, heeft een tragisch ongeluk plaats gehad in de volgende omstandigheden. De echtgenote Coeyman, wonende rue Voltaire, bereide het middagmaal en was bezig met wortels krabben. Haar zoon Eugène, 15 maanden oud, liep in de keuken rond de tafel. Zonder dat de moeder het zag, nam het kind een wortel, stak hem in zijn mondje, doch verslikte zich. De moeder sprong toe, doch kon onmogelijk het stuk wortel uit de keel van haar kind halen. Als wanhopig riep de vrouw om hulp. De geburen kwamen toegesnedd, doch het was reeds te laat. Het kind was door verstikking bezweken. Enkele ogenblikken later kwam een geneesheer toegelopen, doch deze kon nog slechts het overlijden vaststellen.

Dit smartelijk ongeluk heeft algemeene verslagenheid teweeg gebracht in de gemeente waar de familie Coeyman algemeen geacht wordt.

— **Dood op zijn kamer gevonden.** — **— SINDS VIER MAANDEN OVERLEDEN.** — Op een kamer, die hij betrok in een woning aan de rue Clauzel, te Paris, werd het lijk ontdekt van den Franschen toneelspeler Jules Mondis, die destijds enkele groote successen kende. Hij was 55 jaar.

Sinds 21 Mei was Mondis niet meer gezien. Het gebeurde wél meer, dat hij voor verscheidene maanden van huis ging, om een of ander gezelschap op rondreis te vergezelen, maar telkens liet hij aan de portierster een lijst van adressen achter, waar hij kon bereikt worden.

In Augustus stelde de politie, op verzoek van de « Union des Artistes », een onderzoek in, dat echter niets opleverde. Men had het niet eens noodig geoordeeld in de gesloten kamer van den acteur te dingen.

Sinds geruimen tijd heerschte echter in het gansche gebouw een onverdraaglijke lucht. De huurders beklagden zich bij de portierster, en deze bij de eigenaars. Eindelijk werd de geur zoo hevig dat huurders dreigden het gebouw te zullen verlaten, zoo hierin geen verbetering kwam.

Men drong ten slotte toch in de kamer van Jules Mondis, waar men 't lijk ontdekte.

De wetsdokter schouwde het lijk, besloot tot een natuurlijk dood, en gaf toestemming tot teraardebestelling.

— **Een weerwolf.** — Een zonderling, gehuld in een wit laken, speet den weerwolf in de omgeving van Toulon, en heeft een paniekstemming veroorzaakt in de gansche streek. Alle pogingen van de bevolking en van de rijkswacht om « het spook » te pakken te krijgen zijn tot dusver zonder uitslag gebleven.

De opwindung van de boeren heeft te St-Pours-Reyniers ongelukkig aanleiding gegeven tot een jammerliken misgreep. Een meisje aldar ontmoette 's avonds op een afgelegen plaats, een oude gebrekkelijken, haveloozen, ziekten man, die pas het hospitaal verlaten had om werk te zoeken. Het kind dacht den « weerwolf » te zien en riep verschrikt om hulp. De ongelukkige man werd vreeslijk met knuppels gewaende boeren mishandeld en kon slechts met de grootste moeite door den veldwachter van het dorp uit hun handen gemaald worden.

Later, toen ze hun vergissing inzagen, legde de aanraders, groote spijt aan den dag.

— **Plichtigheid te Rijsel.** — **HULDE AAN DE FRANSISCHE EN BELGISCHE GEFUSILJEERDEN.** — Sedert den oorlog bestaat er een vroom gebruik te Rijsel. Bij den aanvang van den Herbst begeeft een stoet zich naar het schoone gedenktoeken, bij de Deule opgericht aan de heldhaftige gefusiljeerden; Jacquet, Maertens en Verhulst, kinderen van Rijsel, en de Belgen Decoinck en Trulin.

Deze plichtigheid heeft verleden Zondag opnieuw plaats gehad. Talrijke maatschappijen met hun vlaggen trokken in stoet door het center der stad en gingen buigen voor het gedenktoeken, waar de vijf helden afgebeeld zijn en met de armen gekruist de gewerden der Duitsche soldaten trotseeren. Onder de aanwezige persoonlijkheden bemerkte men den prefect van het Noorden, den burgemeester van Rijsel, den Belgischen konsul, M. Thaumoy enz. De « Mar-

seillaise » en de « Brabantonne » werden gespeeld. De persoonlijkheden begaven zich daarna, vergezeld van de vanden, naar de citadel, waar zij in de vestingen den weg aflegden hebben welke gevolgd werd door de helden, alvorens aan den « Muur der Gefusiljeerden » te vallen.

— **Een Arabier te Caen terechtgesteld.** — Te Caen in het departement Calvados, is Dinsdag morgen de Arabier Rahab Betra, die in deze streek een vrouw vermoordde met een scheermes en door het Assisenhof ter dood veroordeeld werd, terechtgesteld.

Het schavot werd dichtbij de gevangens opgesteld. De Arabier werd om 5.45 uur gewekt en hem werd medegedeeld dat zijn genadeverzoek verworpen was.

Toen de veroordeelde dit hoorde, kreeg hij een crisis van wanhoop en woede. Hij wegerde zich te kleeden en moest met geweld aangekleed worden. Gedurende het laatste toilet en het overbrengen naar het schavot, bood hij heftig weerstand, aanhoudend roepend.

Om 6.28 uur was gerechtigheid geschied.

— **Ontzettend drama te Haulchin.** — **KIND VERKOOLD NEVENS ZIJN VADER, DIE SMOORDRONKEN LAG.** — De gendarmen van Demain, Fransch-Noorden, werden 's avonds door een voorbijganger verwittigd dat een droevig geval had plaats gehad te Haulchin. De gendarmen begaven zich ter plaats en vonden, onder een afdak van een oude steenbakkerij, op wat stroo vier ongelukkige kindertjes, uitgestrekt nevens hun vader. Henri Lemoine, 51 jaar oud, vader van zes kinderen, en wiens vrouw er vandoor getrokken was met een Algeriaan. De vader lag te ronken; hij was smoordronken.

Naderbij komend, zagen de gendarmen tot hunne groote ontstonds, dat een der kinderen, 6 jaar oud, half verkoold was. De arme kleine, die gansch aan zijn lot was overgeleten, had gespreid met luiers en zijne kluischen in brand gestoken.

Het parket van Valenciennes heeft dadelijk een onderzoek geopend.

Duitschland.

Duitschland gaat een oorlogsschip bouwen dat meer dan 1 miljard zal kosten. — Er is geen geld om de schulden te betalen, maar daar is er wel om moordtuigen te vervaardigen. Duitschland zoekt de ontspanning van de andere landen en in de eerste plaats van Frankrijk, maar het wil zelf herbewapenen. Ge moet dit nu de verkeerde wereld nemen zooveel ge wilt, het feit is er en alle bedenkingen zullen er niets aan veranderen.

Den 1 October zal men op de scheepstimmerwerken van Wilhelmshafen beginnen met het bouwen van het « Panzerschiff C » anders gezegd de « Erzatz Braunschweig ». Het is de derde kruiser van 10.000 ton voor de Duitsche oorlogsvloot bestemd. De tweede kruiser is nagenoeg voltooid en zal in 1933 te water gelaten worden.

Een eerste krediet van 4.300.000 mark was op het budget van 1932-1933 voor dezen derden kruiser voorzien, doch er was bevel gegeven den bouw niet aan te vangen alvorens er iets geweten was van de uitslagen der ontwapeningsconferentie. Nu zal men het werk aanvatten omdat deze conferentie tot heden nog geen enkelen praktischen uitslag heeft opgeleverd. De eerste pantserkruiser, voor enkele jaren te water gelaten, kostte 75 miljoen mark (597.500.000 fr. in Belgisch geld); de tweede zal rond de 70 miljoen mark kosten; de derde nagenoeg evenveel en reeds is er sprake in 1933 met den bouw van den vierde te beginnen.

Volgens het Versailles-traktaat mag Duitschland zes kruisiers van 10.000 ton maximum bezitten. Men had gedacht door die beperking het Reich te beletten een oorlogsvloot samen te stellen, welke de andere mogendheden zou verontrust hebben. Welnu, Duitschland verontrust hen reeds van nu af, want zijn kruisiers die de vastgestelde tonnaam niet te boven gaan, zijn de meest te duchten oorlogsbodem welke ter wereld bestaan, ten eerste uit hoofde van hun ongewoone snelheid en ten tweede door hun schrikkelijke bewapening.

NEDERLAND.

Hoe men krisistarkens weert. — **HET SLIMME BOERTJE.** — Toen een boer te Heerenveen, bij het waaggebouw aankwam, bleken zijn varkens niet het voorgeschreven gewicht van 80 kilo te hebben, waardoor ze niet voor den prijs van 0.30 gulden per kilo konden worden verkocht, doch ze wogen maar 79 kilo, zodat ze niet meer dan 0.24 gulden den kilo konden opbrengen.

« Dat is jammer, zei de boer, want nu moet ik weer naar huis om andere te halen, want ik heb natuurlijk wel meer ».

Ras werd de wagon gereed, doch bij de eerste de beste herberg aangekomen, reed de boer met paard en wagen in de doorreed om vroeg den eigenaar of deze hem soms ook aan een 40 liter karnemelk kon helpen, waarop bevestigend werd geantwoord. De boer gaf elk der beesten 4 liter karnemelk en vertrok toen weer naar het marktterrein. Bij weging bleken de varkens nu ruim 80 kilo gewicht te hebben.

Vergenoegd streek ons boertje nu zijn 800 x 0.30 = 240 gulden op, terwijl hij anders maar 790 x 0.24 gulden = 189.60 gulden had ontvangen. Met de 40 liter karnemelk, die hem 2 gulden kostten, had hij 50.40 gulden verdiend.

MEXICO.

De katholieken krijgen weer hoop. — De toestand der Katholieke Kerk in Mexico is reeds jaren lang afhankelijk van de machinatie van eerzuchtige staatsleden, voor wie de anti-Katholieke wetten zeer dikwijls alleen middelen waren, om persoonlijk doelen te verwezenlijken.

Sinds enkele weken echter krijgen de Mexicaansche Katholieken weer enige hoop, dat de toestand der Kerk in een niet al te verre toekomst enigszins verbeteren zal, daar in de revolutionaire partij een splitsing merkbaar wordt.

Naar Kipa uit Mexico City verneemt, kan men verwachten in bepaalde staten, zoals Vera Cruz en Tabasco, vaststellen, dat de revolutionaire leiders nog radicaler worden dan de revolutie zelf, maar in andere staten, zoals Aguan Calientes, Nueva Leon, Chihuahua, San Luis Potosif, enz. wordt inderdaad een meer conservatieve strooming merkbaar. Hiermede leeft ook de hoop weer op, dat de Katholieke Kerk in laatstgenoemde staten in de toekomst menschelijker behandeld zal worden. In de staat Tabasco bijv., waar de kerkvervolgung zeer fel was, kan men vaststellen, dat men de verzwaiking van de positie van den gouverneur Garido, wiens dagen geteld zijn, ook de anti-godsdienstige verbetering afneemt.

Als bewijs, dat in verschillende staten van Mexico een mildere interpretatie van de godsdienstwetgeving valt waar te nemen, diene het volgende:

« Ondanks de wet betreffende de beperking van de uitoefening van den eerdienst, hebben de autoriteiten van het federale district Mexico toestemming gegeven om honderd kerken voor den Katholieken eerdienst open te houden.

« Een ander teek van verbetering, ziet men in het feit, dat het ministerie van binnenlandse zaken aan de Britsche en Amerikaanse Katholieken toestemming gegeven heeft, om in een eigen kerk den eerdienst ongehinderd uit te oefenen.

« Terwijl de rechtstreeksche aanvallen op de kerken langzamerhand verminderen,

ARGENTINA.

Een zonderlinge schietvereeniging. — De Argentijnsche politie rekende dezer dagen een langgezochten misdadiger in, namelijk zekeren Juan del Piano, en kwam daardoor op het spoor van een merkwaardige schietvereeniging. De schietzalen, als men ze aldus noemen kan, waren gevestigd in een ondergrondse ruimte. De ingang was een zware valkuur, uitgevend in een verdachte herberg. De wanden waren gekaptonneerd, zodat geen geluid naar buiten kon doordringen en de schietzalen werden met moderne toestellen bediend. Als schietzalen dienden kartonnen politie-agenten in uniform.

Toen de politie binnenkwam, waren drie gewaarlijk bandieten, die al een lange straflijf hadden, bezig zich met hun revolver te oefenen. De prestaties van de schutters waren opgeteekend in een keurig bijgehouden kaartenstel.

De meeste punten werden toegelend voor schoten in hoofd en hart, daarop volgden de treffers in buik, armen en beenen en ten slotte voetschoten.